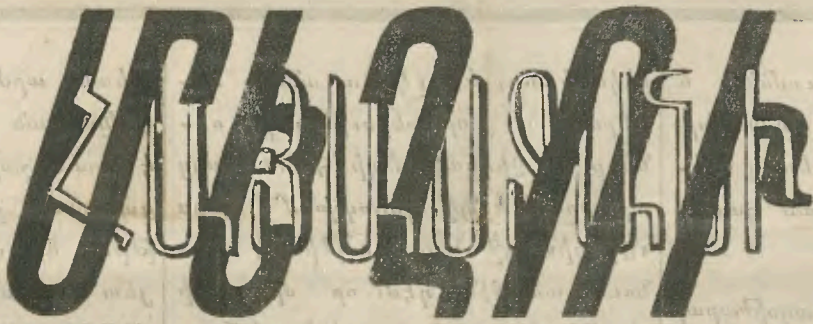

Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով խրատանքները 5 կոպեկ:
Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և տոն օրերից
առաւօտեան 11—2 ժամը կէսօրից յետ:

Փոստընդարձակը զինում են ուղարկել խմբագրութեան հետեւ
ւեղ հասցեով. — В. ред. газеты «Мелу Адастан», в. Тифл.
ստ, կամ Redaction de «Meghou Haïstan», à Tiflis.
(Caucase).

Խմբագրութեան ուղղած թէ յօդուածները և թէ նամակները
պէտք է պարզ դրուած լինին օտար խմբագրութեանը և հասցեով
Խմբագրութեանը կարող է փոխանակուիլ ուղղել և կրճատել յօդուած-
ները: Խմբագրութեանը իւր վերայ չէ առնուած յետ ուղարկել յօ-
դուածները և պահուած է երկու ամիս մինչև ցարհանդէ:

Հայտարարութիւնները համար վճարում են ամեն մի քանի 2 կոպ.
Հայտարարութիւնները ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Հայտարարութիւնները ընդունվում են միայն այ. Դանիելեանի
պալիկոնում:

Ն Ե Ր Կ Ա Յ 1886 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

„ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ“

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

Հրատարակվում է նոյն դիրքով և ծրագրով:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ:

I) Պետական կարգադրութիւնը. — II) Առաջնորդները առօրեայ ամենա-
տեսակ խնդիրներին մասին. — III) Ներքին տեսութիւն. — Տեղական և հասարակական
խնդիրներին վերաբերող բնական յօդուածներ և թղթակցութիւնը. — IV) Քաղաքա-
կան վիճակի վերայ յօդուածներ և լուրեր. — V) Մանր լուրեր. — VI) Խառն լու-
րեր. — VII) Բանասիրական. — Ֆէլիտոններ, Պատկերներ, Վէպեր, Մատենախո-
սութիւններ, Փննադատութիւններ, Գիտութեան և արհեստի վերաբերող յօդուած-
ներ. — VIII) Պատասխաններ. — IX) Յայտարարութիւններ զանազան լեզուներով:

Տարեկան բաժանորդագրինն է 10 ռուբլի կիսամեայ 5 ռուբլի:

Փոստը և արան հասցեն. — Ժողովրդային-Բեռնի վերայ է:

Ստորագրվել կարելի է Թիֆլիսում: I) Խմբագրատանը. — II) պ. Բ.
Շահվերդովը գործակալութիւնում:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ:
Ի 29 Մարտի:
Ներքին տեսութիւն. — Վեհ.
Մակար Կաթողիկոսի օրհնութեան կոն-
դակը Կաթողիկոսի Տիկնանց ընկերու-
թեան. — Երկու խօսք. — Նամակ
խմբագրին:
Մանր լուրեր:
Քաղաքական. — Քաղաքական
լուրեր:
Խառն լուրեր:
Բանասիրական. — Անուարդ-
ներ:

ԹԻՖԼԻՍ, 29 ՄԱՐՏԻ
—
Մենք մեր լրագրին էջերում բազ-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՄՈՒՐԱԶՆԵՐ

(Վ Ե Պ *).
ԺԲ.

Գիշեր էր. Հաւաքարի մէջդանում
(հրապարակում) մարդիկ հետզհետէ քա-
նում էին: Փողոցները կամայ կամայ
դատարկուած էին, ձայն ձայն խաղաղ-
ւում էր և անշարժութիւնը հեղհեղ
տիրում էր ամեն տեղ: Դամբ մօտ տա-
սըն էր, բարակ անձրեւ ալիւրի նման
շող էր տալիս մարդու երեսին, գիշե-
րային ոտան քամին երբեմն լալիս էր
որպէս ծծկեր մանուկ և երբեմն օտնում
էր կատարի վայրենի գազանի նման:
Երկինքը ծածկուած էր գորշ մթնոյն ամ-
պերով... ամպերով, որոնք գցում էին
մարդու հոգին յուսահատութեան և
տխրութեան մէջ: Բայց ամենքը տխուր
չէին այդ ժամին, այլ Հաւաքարի հրա-
պարակի վերայ գտնուող պանդոկը պայ-
ծառ լուսաւորուած էր, որտեղից լուսում
էր «արդան» կոչուած երաժշտութեան
փողերը նուագումը և «ուրան»-ների ու
խառնիճազան ձայների գոգին:

*) Տես «Մեղու» № 21.

տրամութիւն պատճառեց առ հասա-

րակ:
Այստեղ էլ չարութեան ոգին նա-
խանձն ու կիբլը սողալով ներս մը-
տան և կործանեցին ազնիւ գործը:
Այնուհետև թատրոնական գործի
ղեկավարները հանդիստ և խաղաղ
շրջում էին և կարծես բոլորովին դա-
դարեցան մտածելից երբ և իցէ նո-
րոգեւոր քանդվածը:

Այժմ ուրախութեամբ սրտի լը-
սում ենք, որ մեծ պ. Գ. Փրիգուն-
կանցն ամսոյ 16-ին կիւրակի ժողով
է կազմել մեծ պ. Ե. Փրիգունցի
մօտ հրաւիրելով այն անձանց, որոնք
1879 թ. կազմուած թատրոնական
ընկերութեան հիմնադիր անդամնե-
րն էին և ներկայացնելով ժողովին
իւր միջնորդութեամբ յօդուած հայ
թատրոնի կազմած պարահանդէսից
և կոնցերտից գոյացած 1150 ռուբ-
լի արդիւնքը պնդելէ նորից կազ-
մել թատրոնական մասնաժողով, որ
հոգայ սկստիմներին Թիֆլիսում
կանոնաւոր հայ ներկայացումն տա-
լու մասին: Ժողովականք մեծ հա-
ւանութիւն են տուել պ. Փրիգուն-
կանցի առաջարկութեան և ընտրել
են թատրոնական մասնաժողովի ան-
դամ մեծ պ. Կայի Փրիգունցի-
ցին: Այ. Մանթաշեանցին և նոյն
իսկ Գ. Փրիգունցիցին:

Ժողովը վճռելէ նոյնպէս որ սեպ-
տեմբերից կանոնաւորապէս գէթ շա-
բաթի երկու անգամ լինին հայ նե-
րկայացումները, իսկ այժմ նպաստել
ներկայ գործող հայ թատրոնական

— Կեցցէ ջնջու ծախողը, հրա-

կանչեցին ամենքը:

— Տօ Է... մի հաղ ասէք հանգ...

— Պաճոն կասի, Պաճոն, գոչեցին
զանազան կողմից:

— Հա, հա, դու ասա, մի լաւ թուր-

քերէն բայաթի ասա, դարձաւ մէկը
Պաճոնին:

— Չէ, չէ, ես չ'գիտեմ, թող բլբլան

վանոն ասի: Նա լաւ ձայն ունի, ասաց
Պաճոն զինքը ծիծաղելով իւր սրախօ-

սութեան վերայ:

— Է... Պաճոն, սուս կաց թէ չէ...

տեսնում ես... ասաց վանոն բարձրա-

ցնելով մի շէշ և սպառնալով խփելու:

— Գէ, սուս արեք լաւ, ես հրամայ-
ում եմ որ մի լաւ թուրքերէն բայաթի

ասես, ասաց Պաճոնին:

— Է՛հ, թուրքի հերն էլ անիծուած,
թող հայեւկար (հայերէն) հաղ ասի,

ձայն տուեց մէկը:

— Հա, հա, մենք հայ քրիստոնէայ

ենք, պէտք է հայեւկար ասենք, դէ Պա-
ճօ, վեր քաշիր, ասաց միւսը: Պաճօն

սկսեց երգել «Հայրենիք սրբազան
Իմ սիրուն աշխարհ...»

խմբին որ օր. վերգինէ Գարագաշ-
եանի և պ. Արամեանի մասնակցու-
թեամբ: Չտոյնից յետ առլու է 8
կամ 10 ներկայացումն: Ժողովը կար-
գադրելէ նոյնպէս թէ՛ պ. Փրիգուն-
կանցի ներկայացրած 1150 ռ. և
թէ՛ յօդուած թատրոնական ակմի
ժողոված 2000 ռուբլին յանձնել
ի տնօրէնութիւն մասնաժողովին,
որպէս զի սա գործարքէ իւր ստանձ-
նած նպատակի համար:

Չենք կարող ծածկել մեր ուրա-
խութիւնն այս երեւոյթի վերաբեր-
մամբ և մեր այս ուրախութիւնն,
որ հասարակաց պիտի լինի անկաս-
կած է և հաստատուն, որովհետև
գործին զուտ անցած են այնպիսի
անձինք, որոնք ընդունակ են անց-
նալ փորձերից օգուտ քաղելու:
անցնալի սխալները չը գործելու, ա-
ռանց առ մեծամեծս ձգտելու: Գոր-
ծին ձեռնամուխ լինել ու զուտ
տանելու: Մասնաժողովի անդամաց
անձնաւորութիւնը երաշխաւոր են
մեր յոյսերի կատարման:

Մեծ պ. Կայի Փրիգունցի լսիկ
միջիկ իւր տան մէջ հաստատած
մասնաւոր թատրոնը յինժաց շատ
տարիների կարողապաւ մեծ հմուտ-
ութեամբ և տոկունութեամբ ծառա-
յեցնել հասարակութեան օգուտին,
անելով այն զուարճալի, կրթիչ և
բարեգործ հաստատութիւն, մինչ-
դեռ շատ հասարակական հաստա-
տութիւններ, զեկավարների անհմուտ-
ութեամբ թէ անչափաւորութեամբ ա-
սուպի պէս երեւցան և անհետա-

ցաւ մի բարձրահասակ ազգայնայ մարդ-
սակայն այդ լուսնիքը կարճ տեւեց,
ամենքը մտաւ մարդուն տեսնելով «ու-
րա» կանչեցին և բոլոր ոտքի կանգնե-
լով ձեռքերը տանելով գէպի եռանկիւ-
նի զլսարկները չեւտ (պատիւ) տուին
ներս մտնողին, այնպէս, որպէս զինուոր-
ները իրենց մեծաւորին:

— Վա՛հ, Սանդրօ, դու այստեղ, ասաց
մէկը դառնալով նորիցին:

— Համեցեք, համեցեք, ասաց միւսը:

— Մանդրօն լուռ: Նստեց առաջարկած
աթոռի վերայ:

— Հէ, ինչ ես մտաթող կախ տուել,
առ զինի խմբի, ասաց Պաճօնին առա-
ջարկելով լիք բաժակը: Սանդրօն առ-
նելով բաժակը, մինչև յատակը դատար-
կեց:

— Անուշ... կանչեց իւր մօտ նստող
նիւրից մէկը:

— Աճա, լցրու, ասաց Սանդրօն, ես
շատ պիտի խմեմ:

Միանուագ տասն լի բաժակ առա-
ջարկեցին Սանդրօյին, որը առնելով

նոցա ձեռքից բոլորն էլ դատարկեց:

— Ի՛՜՜՜... ուրախ, այ այդպէս, այժմ
սիրտս հովացաւ:

— Սանդրօ-ձան, դէ՛հ, դու քո քե՛ֆը
ոտքերի, թէ չէ մեր օրը օր չէր ինչոր

դու մեղանից հեռացել էիր, ասաց սե-
ղանի կառավարիչը իւր պաշտօնը նրան

թողնելով:

ցան: Տարակոյս չը կայ որ մեծ պ.
Կայի Փրիգունցին գործին անձ-
նատուր լինելով կը գիտենայ օգուտ
քաղել պ. Ա. Մանթաշեանի առա-
տաձեռնութիւնից և պ. Գ. Փրիգուն-
կանցի հմուտութիւնից թատրոնական
գործում և նոցա հետ համեմատելու
և անձուէր կերպով գործելով
կանգնեցնել հայ թատրոնական գոր-
ծին ուղիղ և կանոնաւոր հիման ու
ձանապարհի վերայ:

Յուսանք և չ'երկմանք:

Հաւաքակութիւնն էլ թո՛ղ իւր
պարտքը կատարէ, իւր օգուտը ձա-
նաչելով:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի կողմէ
Կաթողիկոսի Տիկնանց ընկերութեան ուղ-

ղեւղ օրհնութեան կոնդակի պատճենն:

ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՒՍՔ ԲԻՍՈՍՈՒ և ան-
հասանելի կամօքն Աստուծոյ եպիս-
կոպոսպեան և Կաթողիկոս ամե-
նայն Հայոց Մայրաքաղաք Պատրիարք
Համագործակալ Նախամեծար Աթոռոյ
Արարատեան Առաքելական Մայր Ե-
կեղեցւոյ Սրբոյ Կաթողիկէ Եջմիած-
նի:

Մեղուան անդամաց Կաթողիկոսի
Տիկնանց ընկերութեան գործադիր
ժողովոյն որ ի Միջագիւղ հոգե-
հարգաւ դստերաց Մօրս լուսոյ
Կաթողիկէ Սրբոյ Եջմիածնի նուի-
րեմը զՀայրապետական մեր ողջոյն
և զԱստուածային բազմապատիկ
օրհնութիւն:

— Հա, տղերք, մինչև հիմա ջոկուել
էի ձեզանից, բայց հիմա տեսնում եք,
որ կրկին ձեզ մօտ եմ, դէ՛հ, բաժակնե-
րը լցրեք, ու... բայց...

— Ու... բա՛ն... կանչեցին ամենքը:

— Մէկ էլ:

— Ու... բա՛ն...

— Մէկ էլ...

— Ուրա՛ն...

— Այ այդպէս, ես հիմա տեսնում
եմ, որ ամենքդ ինձ սիրում եք, ասաց
Սանդրօն:

Ուրախութիւնը, գոռուն գոչիւնը հե-
տզնուէր սաստկանում էր, ժամանակն
էլ արագութեամբ սլանում էր առաջ:
Ժամանակ էր արդէն պանդոկը փակե-
լու, երբ անսկառակի կեպիւ քե՛ֆանող-
ները մէկ մէկ սկսեցին դուրս գնալ,
այդ ժամանակ սեղանի նախկին կառա-
վարիչը մի կողմը քաշելով Սանդրօյին,
քշելով էր նորա ականջին:

— Սանդրօ, գիտես այս գիշեր ուր
պիտի գնանք:

— Ո՛ւր, հարցրեց Սանդրօն:

— Ս... թաղը, հարուստ Ա...ի տուն:

— Ինչի համար:

— Միթէ չգիտես մենք ինչի համար
կերթանք:

— Հա, հասկացայ, թաղանելու:

— Եւ բացի դրանից սպանելու, կտոր
կտոր անելու:

Շնորհաւորական գրութիւնն ի դիմաց ընկերութեան Գործարար Ժողովոյ ընդ ստորագրութեամբ Ասենայեան Զապէլի Ֆրեյդլիան և Ասենայեան Թագուհւոյ Պաշտպանական ի 18 դեկտեմբերի 1885 անցեալ ամի՝ Ժամանակաց առ թիւ 5 Գունուար ներկայ ամսոյս զոր ընթերցեալ՝ փառաւորաբար առ Ամենաբարձրեան Աստուած որ զընթացեալ յազգս մեր՝ հաճեալ է եւ ի կանանց զասուց Ազգիս յարուցանել զաստիարակս և հրահանգիչ ըստ զաւակաց Հայրենի եկեղեցւոյ ի պէս պէս պիտանի ուսմանս և ի քրիստոնէականէ կենցաղավարութիւնս:

Վաստահ եմք, զի Գունուար համեստափայլ Տիկնայք, ջանալով բարերար ճառագայթիւք քրիստոնէութեան լուսաւորել զմիտս և զաստիարակել զսիրտս ի իննամս Զեր ապաստանեալ զաւակաց Ազգիս՝ ոչ զանց արասջեք տալ վարժել զնոսա յաւէտ ի ձեռնադրութեանս ի տնտեսագիտութեանս ի տնտեսութեանս և ի պարզասիրութեանս և ոչ ըստ Առաքելոյն՝ ի հիւսս ոսկեմանս ընդելուզեալ մարգարտով կամ ի հանդերձս պաճաճեալս, որպէս առնեն նորասէրք ոմանք ի կործանումն տանց, այլ զուն զործեսջեք վարժել և զաստիարակել զՎանուհիս Զեր ի պարկեշտութեանս և ի համեստութեանս ի բարեպաշտի կենցաղավարութեան և ի ծնողասիրութեան խառն ընդ երկուքն Աստուածաշնորհութեանս որք անկապտելի զարդք են համեստափայլ Օրիորդաց և Տիկնայք:

Իսկ մեք օրհնեմք զձեզ և զվաստակս Զեր յաստարկի կրթութեանս, զաւակաց Ազգիս օրհնեմք զՎանուհիս Զեր Հայրապետական օրհնութեամբ մերով և մարտնչեմք յԱստուծոյ պարգեւել նոցա զշնորհս, զձերս և զճարտարութիւն մտաց:

— Սպանելու... բն... ասաց զարմացած Սանդրոն:

— Վա՛հ, այս ինչ եմ տեսնում, միթէ դու վախճում եմ սպանելուց, Ա... ի տանը այս գիշեր ոչոք չի լինիլ, բացի նորա կնոջից, աղջկանից և մէկ էլ մի իմերկը ծառայից, փողի մեղմեցրել ոսկին, արծաթը, թանկագին բրդեղանները բոլոր մեր կլինին Այն ժամանակը, Սանդրոն, քեզ արա ու քեզ... Գիտես Սանդրոն, ոչինչ բանից երկուք չենք քաշի, մեր բոլոր ընկերները այն տեղ պիտի ժողովին և դու էլ նրանց պիտի կառավարես:

— Ե՛ս, չէ... չեմ կարող... կովմացրեց Սանդրոն, ինքն էլ չ'հասկանալով թէ ինչ է ասում:

— Թիւ, քեզ մարդ աստղին ինչ ասեմ չեմ, վախկոտ... ասաց տաճարութեամբ Սանդրոն ընկերը և ուղեցաւ հեռանալ նրանից:

— Սպասիր, ասաց Սանդրոն դողողալով և ըռնեց նրա փեշից:

- Հը, ինչ է:
- Քանի հոգի են մեր ընկերները:
- Քեզանով տասն և երկու:
- Այս գիշեր ամենքը պիտի գան:
- Ամենքը:
- Ուրեմն ես համաձայն եմ:
- Ապրիւ:

յաստարկի օգտակար ուսմանց և կրթութեանց, և մնալով վասն մարդասիրական ձեռնարկութեանց Զերոց և յառաջագործութեան զաւակաց Ազգիս:

Ամենաջերմեռանդն աղօթարար ՄԱԿԱՐ ԿԱՌՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆ, ՀԱՅՈՑ Համար 57

Ի 29 Գունուարի 1886 ամի փրկչական և ի մերումս թուականութեան ՌՅԼԵ Ի Սուրբ Էջմիածին:

Ն Ե Ղ Ո Ւ Խ Օ Ս Ի

«Մշակի» 35 համարում կարգուցինք պ. Ասիացու Ֆելիքսովն, որ ոչ այլ ինչ էր, բայց ի թէ զգալարութիւն իրա բուն նշանակութեամբ: Պարոն Ասիացու Ֆելիքսովն զգալարութիւնն սրախոսութեան տեղ է գործ դրած և անպատուութիւնը օրամուտութեան տեղ: Այդպիսի վարմունքը միայն պ. Ասիացու նման անխիղճ և անհոգի մարդուց կարելի է տեսնել և անձնական իրավամբ համար գոյութիւն ունեցող «Մշակի» պէս թերթում:

Մենք չենք զարմանում որ «Մշակի» պ. խմբագիրը իւր երկուսորեակի — alter-ego Ասիացու բերանով հայհոյանք և զգալարութիւն է հրատարակել, որովհետեւ զբանից աւելին սպասելը «Մշակից» մենք միամտութիւն կը համարէինք, բայց մենք յաւուր ենք հայ հասարակութեան վերայ, որին նա յիմարի տեղ է դրած ու ծաղրում է և որ ամենայն խորքութեամբ տանում է ամեն անպատուութեան և օրից օր անբարոյականում «Մշակի» պէս զնկավարներով:

Մենք ոչ պ. Ա. Գովհաննիսեանի բա-

րեկամներ, և ոչ էլ առանձին մեծ տեղական յարաբերութիւնք ունինք պ. Զիգիանեանցի հետ, բայց արդարութիւնը վերջով մեզ էր «Մշակի» մէջ ծաղրածութիւն է տեսնում առաջինի դէմ, որ մի քանի ժամանակ առաջ պաշտելի անձնաւորութիւն էր Գ. Արծրունու համար: Արդեօք մոռացել է պ. Գ. Արծրունին, որ ինքը կաթողիկոսական ընտրութեան համար թեմական պատգամաւոր ընտրելիս ամենից աւելի արժանաւոր Ա. Գովհաննիսեանցին գտաւ, չը նայելով սրա բազմաթիւ պաշտօններին և իրան մեծ պատիւ համարեց նորա կանգնուած լինելը: Ար. Գովհաննիսեանը պաշտելի էր պ. Գ. Արծրունուն, երբ նա Արծրունու քարվասարայը 600,000-ով գնելու խնդիրը զարթեցրեց, յօգուտ Ս. Էջմիածնի ի պատիւ հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարքի, պաշտելի էր, որովհետեւ այդ զամբարից գէթ 200 հազար իրան պ. Գրիգոր Արծրունուն պիտի մնար: Իսկ այսօր նոյն Ա. Գովհաննիսեանը ծաղրի առարկայ է դարձած Գ. Արծրունու թերթի համար: Եթէ պ. Գ. Արծրունին մոռացել է անցեալը — մենք յիշում ենք:

Պ. Գովհ. Զիգիանեանցը չորս տարի լուռ ու մուշ զործել է իբրեւ հոգաբարձու, առանց այս կամ այն կուսակցութեան պատկանելու, որքան և ինչպէս իւր խիղճն ու հասկացողութիւնը թելադրեւին. մենք նրան ոչ երևելի մանկավարժ ենք համարած և ոչ էլ երևելի գիտնական. միայն խղճի մտօք համեստ զործիչ. իսկ Գրիգոր Արծրունին որ երբեմն պ. Գ. Զիգիանեանցին տեսուէր առաջարկում այսօր նրան ծաղրում է իւր թերթում իբրեւ գիտնործութիւնը մոռացած և մանկավարժութիւնն էլ չ'սովորածան: Նա մի քանի տարի առաջ տեսչու-

թեան արժանի էր, նրանից յետ Գովհանեան զարդուած տեսչութիւն է արած շարունակ և Ներսիսեան զարդուած չորս տարի հոգաբարձութիւն և մանկավարժութեան մէջ յետ գնացած — սրանից էլ աւելին հետեւեալ թերթի մասեր: Բայց ի՞նչ արած, պ. Գ. Արծրունու բազմաթիւ յիշատակ է հայ հասարակութեանց անտարբերութեամբ և անկրճաղատութեամբ:

Կէտող Եւանգելիսեանցի, Գ. Աբիմեանցի, պ. Եղեանցի, հանգուցեալ Գաւիթ Մեկեղեանցի և այլոց զգալարութիւնն նրանցից ոչ մէկին կարող չէ անպատուութիւն բերել, քանի որ նոքա հասարակական խնդիրներում կարող են մի համոզմունք ունենալ ինչպէս պ. Գրիգոր Արծրունին էլ ունի իրան զգալարութիւնը առանց կրօնի խտրութեան գաղափարը պաշտօններին: Նոյնպէս և միմեանց օտար և ոչ ազգական Գէորգի ու Պետրոսի քառասունամեայ բարեկամութիւնը ոչ թէ նոցանից մէկին անպատուութիւն չէ, այլ և պատիւ է. երանի թէ զօրութիւն և պրօֆեսոր կը բարեկամ միմեանս սերտութիւնը լինէր: Մենք այդ զգալարութիւնը չենք ու բարեկամութիւնը ծաղրելուն էլ կշիռ. ու նշանակութիւն չենք տալիս, որովհետեւ այդպիսի ծաղրաբանութեամբ նոքա ոչ վիժելի և ոչ էլ նուազիլ կարող են այլ վերջովում ենք նրանով, որ Ասիացու բերանով պ. Գ. Արծրունին ստուեր և կասկած է ջանում գցել 8 կամ 10 տարի առանց շահասիրութեան և Ն. զարդին կատարաւ անձնութեամբ արած ծառայութեանց վերայ:

Գէորգ Աբիմեանց կամ այլք ու մանք հոգաբարձութեանց 8 կամ 10 տարի ջերմեռանդութեամբ և շիտա-

կութեամբ (честность) ճիշտապէս, զարդի կողմէն իրանց մանկութիւնը համարելով — ու այսօր մի Ասիացի վեր կենայ ու այդպիսեաց անշահասիրութեան և շիտակութեան վերայ ստուեր գցել ձգտի, նրանց զարդի կասկածին անհաստատ ըմբոյց տալ ձգտի — դա ազնուութիւն չէ: Մենք «Մշակից» զբանից աւելին ոչ սպասած ենք և ոչ էլ սպասում ենք և տարակոյտ չ'ունինք, որ ոչ պ. Գ. Աբիմեանցի և ոչ էլ մի այլ ոք կ'զայրանայ ու նշանակութիւն կը տայ «Մշակի» խօսքերին, համոզեալ լինելով, որ նորա ասածով իրանց արատ չի կպչիլ, միայն մենք ցաւում և զայրանում ենք նորա համար, որ խեղճ հայ ժողովուրդը վարժվում է այդպիսի զրուածքներով զգալարութեանց և իւր արդար մշակներն ոչ միայն չը վարձաբերելուն, այլ և ծաղրելուն:

Ծագրել Ֆելիքսովնում մէկի իմաստուն ձևացող աղիտութիւնն, մանրակրկտութիւնը զգալարար, անսովոր կամ արտասովոր բնաւորութիւնը, անպատուութիւնը, մեծամտութիւնը, զանազան պակասութիւնք — այլ է և նշանակութիւն ունի, բայց շիտակութեան և արդար գործունէութեան վերայ ստուեր գցել ջանալ և այդպէս նոյն իսկ հասարակութիւնը մեղմեցնել վարժել արդարութեան դէմ, ոչ մի պատուաւոր թերթի վայել չէ և ոչ էլ աղիտութիւն է: Թողնենք այդպիսի գրուածքաց աղիտութիւնը հենց զարդի կազմութեան բարուց վերայ:

Մի հարց պ. Գ. Արծրունուն:

Եթէ ի թիւս 12 հոգաբարձուաց և պ. Գ. Արծրունին ընտրված լիներ, արդեօք Ասիացու Ֆելիքսովնը կ'երևէր «Մշակի» մէջ: Բայց ինչ արած որ չը նայելով Սրբազան նա-

շագեղ օրիորդին աւելի շարունակելու չաւանդ:

Մայրը մնացել էր զարմացած. ոչ մի գիշեր իւր աղջիկը այդպիսի քնքոյշ, սիրտը կարատող խօսքերով չէր խօսել, ինչպէս այս գիշեր: Մայրը գրեց աղջկայ գլուխը ծնկերի վերայ և նայեց ուղիղ նորա երեսին. նա փայլում էր հրեշտակայն անմեղութեամբ և նորա սևուրակ մեծ մեծ աչքերից դուրս ցայտելով երկու արցունքներ փայլում էին այնպէս, որպէս երկնքի երկու լուսատու և վառվռուն պայծառ աստղեր...

— Սիրելի, Աննա-Ջան, ինչ սիրուն աղջիկ ես դու, ասաց մայրը և համբուրելով նորա երեսը պինդ սեղմեց նորան իւր կրծքին, կարծես մայրը առաջին անգամն էր տեսնում իւր աղջկան:

— Թող, մայրիկ, բաւական է ինչքան կրծքիդ սեղմեցիր:

— Չէ, Աննա-Ջան, ես չեմ կշտանում քեզ գրկելուց, ես քեզ չեմ բաց թողնելու:

— Մայրիկ, միթէ սիրում ես ինձ:

— Քեզ որ չ'սիրեմ ում պիտի սիրեմ:

— Ի՞նչու, ո՞չ, ասա, ինչու ուրեմն մարդիկ միմեանց չեն սիրում:

Պատասխանի փոխարէն մայրը պինդ գրկեց աղջկան և նա էլ լուռութեամբ լաց եղաւ:

- Հա, մի բան էլ:
- Ի՞նչ է:
- Ամենքը ինձ հնազանդ են:
- Ամենքը:
- Ուրեմն ես գնամ զէնքերս վերջնեմ:
- Գնա, ժամանակ մի կորցնի, կէս գիշերից անց է, ես էլ չուտով կերթամ նշանակեալ տեղը: Հենց դու կը գաս թէ չէ չվաղու, մենք իսկոյն պատի տակերից դուրս կը գանք:
- Երկու ընկեր դուրս գալով պանդոկից շուտով բաժանուեցան իրարից և անյայտացան խաւարի մէջ:

Յ. Գ.

До слёзъ, до боли пенужна,
Страшна, какъ дикій крикъ мученья,
И мукъ и ужасовъ полна,
Пустьте жинъ, какъ привиденья.

Ա. Մ.

— Դրն... զրն... զրն... խփեց ժամացոյցը կէս գիշերուայ ժամի տասն և երկուսը. դուրս տխուր ծնողը տարածուեցաւ սենեակում և մի տեսակ տխուր և սարսափելի դող ձգեց մօր և աղջկայ օրտնութեամբ, որոնք նստած էին իրար մօտ և խօսակցում էին Ա... ի վերայ:

— Ահա և կէս գիշերուայ ժամը տասն և երկուսը խփեց, դէ, վեր կաց, նազելիք իմ Աննա, ժամանակ է քնելու: Զքնաղ, տասն և վեց տարեկան օրիորդը՝ Աննան, կարծես չլսեց մօր խօսքերը. նա ձեռքը տարաւ դէպի ճակատը կարծես ուղում էր դրանով յետ մղել մի ինչ որ մտածումը:

— Ախ, մայրիկ, ինչու է Աստուած մարդկանց համար տխրութիւն տեղեղծել. ինչու մարդու հոգին երբեմն ուրախանում է, երբեմն տխրում. ինչու նա միշտ երջանիկ չէ, ինչու նա միշտ բաղդաւոր չէ...

— Ի՛հ, երանի քեզ, որ այդպիսի բաների վերայ ես մտածում:

— Աննա, մայրիկ, եթէ դու գիտես, նայիր թէ ինչ տեսակ սիրտ է բարբախում իմ կրծքի տակ, այդպէս չէիր ասի: Ո՛հ, քանի քանի թշուառ պատմութիւններ եմ կարդացել ու սիրտս ձմրում է... ահ, որքան թշուառութիւններ, արցունքներ և հեծկտանքներ կան աշխարհիս վերայ և բացի դրանից ինչքան ուրախութիւններ և երջանկութիւններ կան մարդկանց մէջ... մէկը ծնունդով է հարկւրը արցունքներ և թափում, երկուսը ուրախ են, բայց համարում են, երկուսը տխուր... և ինչ է ամենի վերջը... մի հանգիստ յաւիտեանական

քուն, որին մահ են անուանում: Ամենքը, ամենք թէ հարուստը և թէ աղքատը, և երջանիկը և թէ դժբաղդը պիտի մեռնին, ոչ ոք չի կարող զերծ մնալ այդ պատուհասից, բայց... բայց ի՞նչ ամեն հոգին, առանց խտրութեան միմեանս երկնային, թագաւորութեան ոգիներով մէջ, ինչու ուրեմն ամենքը միակերպ երջանիկ ու բաղդաւոր չեն մեր մեղապարտ երկրում, ան, ես կը ցանկայի ունենալ մի այնպիսի կարողութիւն, որ վերջ տայի մարդոց թշուառութիւններին...

— Ի՞նչ է, դու հօ նեղութիւն չես կրում:

— Ախ, մայրիկ, ինչու ես այդպէս խօսում: միթէ չ'կան ինձ նման աղքատիկներ, ինձ նման հօրից մօրից ծնած աղջիկներ, որոնք հեծկտում են թշուառութեան և աղքատութեան մէջ. միթէ չ'կան անբաղդ և թշուառ մանուկներ, որոնք անօգնական և անպաշտպան թափառում են փողոցի փողոց և ապա փշաւալով հասարակութեան համար մի մի հրէջ դառնում, ով է մեղաւոր, միթէ դրանք էլ այնպէս չեն ստեղծուած ինչպէս մենք, միթէ չէր կարելի դրանց ուղղել... ան, ես կը ցանկայի, որ ամենքը երջանիկ ու բարի լինէին...

Սրտի փռձկանքը չը թոյլ տուաւ հրա-

խաղաղի երկրաց առաջարկութեան, եկեղեցական պատգամաւորներէն ոչ մէկը երաշխաւոր չ'ընդունաւ համար երեւի յիշելով անցեալն և ցանկութիւն չը յայտնեց նորա ընտրութեան:

Միթէ հայ ժողովուրդն և մեղուականութիւնը մեղաւոր են, որ Գ. Արծրունու անյադ սնտախառութիւնը վերաւորվէ:

ՄԵՐԱՊԱՏԻ ԽՄԲԱՅԻՐ.

Կը խնդրեմ որ սոյն մի քանի տողս զետեղէք ձեր լրագրի էջերի մէջ՝ ճշմարտութիւնը հանդէս բերելու համար:

Կարգաւորվ «Մշակ» լրագրի մարտի 18-ի 31 համարում պ. Գ. Արծրունու առաջնորդող յօդուածը պարտք համարեցի ի պատասխանի նորա գրուածոց գրել որպէս զի փարատվի ընթերցողաց այն յօդուածի առթիւ ունեցած թիւր կարծիքը:

Պ. Գրիգոր Արծրունին խօսելով Հ. Խորեն վարդապետ Ստեփանի վերայ, որոյ փաստաբան հանդիսանալով, գտնուէ՞ որ ես ճիշդ չեմ արել քննութիւնն Ախալցխայի եկեղեցոյ մէջ պատահած անկարգութեանց, նոյնն ես համարում է՞ որ ես իմ քննութեամբ արդարացրած եմ Հ. Խորենին:

Ջարմանալի է, որ մի լրագրի խմբագիր իւր կարգացած իմաստն ըմբռնել անկարող է: Եթէ պ. Արծրունին ծայր է ի ծայր կարգացած է ուղարկութեամբ Խորեն վարդապետի բրօշուրը, որն է «Ստեփան վարդապետ» Ստեփանի փոքրածառով Ախալցխայում, կը գտնէ՞ր արդեօք նրա մէջ որեւից քննութիւն օրինասահման կարգաւ: Պ. Արծրունի, գուցէ դուք ևս չէք ուրանալ:

Մայր և աղջիկ շատ յուզուած էին. Տիեզ խորին լուսութիւն. բացի ժամացոյցի պարի չ'ընկնողը ուրիշ ոչինչ չէր լսուած. Յանկարծ պատուանի ապակիի վերայ մի տեսակ շանգուտոց լուսեցաւ: Աննան լսեց այդ. նա խլուելով մօր գրկից նստեց տեղն ու տեղը և սկսեց ուղարկութեամբ գէպի պատուանից նայել: Վարագոյնները իջեցրած էին այդ պատճառաւ: Աննան ոչինչ բան չ'տեսաւ:

— Ի՞նչ էր, Բեն ևս վայրենաբար այդ կողմը նայում, ես սարսափում եմ քո դէմքից, ասաց մայրը:

— Ոչինչ մայրիկ:

— Դէ՛հ, վեր կաց ննջիր:

— Ես վախեցում եմ, մայրիկ:

— Ի՞նչից, Աննա-ճան, Բեն կայ, դու զոգում ես:

— Ո՛հ, Աստուած իմ, սիրտս վատ է, միայնութիւնը ինձ տանջում է:

— Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, Աննա-ճան, վեր կաց, քնիր, ոչինչ մի վախենալ, աչքն ու խաւը մեզ պահպան է:

— Պատուանի շանգուտոցը նորից կրկնուեցաւ. կարծես ով որ աշխատում էր ապակին ալմաստով կտրել:

Մայր ու աղջիկ սարսափահար իրար երեսին նայեցին:

— Տէր Աստուած, ո՞վ է արդեօք, ասաց մայրը:

որ ես հրամանաւ խուսափեցան Սիւնոյն Սրբոյ Եջմիածնի յձն օգոստոսի № 2300 և կարգադրութեամբ վիճակային Կոնստանտնուպոլիսի Նշանաւոր կաթողիկոս Թէ' Ժողովուրդը թէ' յաջորդի և թէ' Սուրբ Փրկիչ եկեղեցոյ մարման քահանայից վերայ. բայց և չը մոռանանք, որ ես ունեի հրաման և հրահանգութիւն սոյն «հետեւալ իմաստով» Վերա և առաջ Զամենայն հնարաւոր միջոց և ցրտ ի գործ դնել առ ի խաղաղութեամբ վերջացուցանել զգործը և ծըն և զամենայն բողոքաւորս առ «Ծեղ ի հատուածի սերով Աւետարանական ճշմարիտ վարդապետութեան» և այնու բարձեալ և զգտութիւն ի միջոյ ժողովուրդեան և հաստատել ի նոստ գոգի խաղաղութեան, իսկ ի հակառակ դէպս «ձեռն արկանել օրինասահման կարգաւ խիստ քննութեան»:

Ահա՛ այսքանը բաւական է հասկացողի համար, որ ես իմ բոլոր աշխատութիւնս գործ եմ դրած Լուս. Սինոդի հրամանի Առաջին մասին վերայ և այն ես ըստ մարթնելոյն ինձ յաջողած է՝ ինչպէս պարզ երևում է բրօշուրից. ուստի և կարեւորութիւն չ'ունի քննութիւնս ներս, վստ զի յետ սոյն օրինակ հատուածեան յաջորդին ու քահանայից և քահանայից ու ժողովուրդը մէջ, քննութիւն անելը կը նշանակէր վարձեալ վրդովել ժողովուրդը խաղաղութիւնը: Իսկ ինչ կը վերաբերի իմ մասնաւոր նկատողութեանը, որն յիշված է բրօշուրի մէջ թէ՛ վերահասու լեալ զայսմանէ, իրազեկ եղէ՞: Սա չի նշանակել քննենք. սորանից հասկանալի է՝ որ իմ նպատակս եղել է սքողուած պահպանել մի շայ վարդապետի պատիւը. քանի որ իմ նպատակս էր խաղաղութիւնը: Իսկ եթէ լինէր օ.

— Ինչ վստիկոտներ ենք մենք կանաչ, ասաց Աննան խախտուելով թէ իրեն և թէ մօրը, Ի՞նչ է, մի ձայն, մի փոքրիկ չլուծող որ լսում ենք թէ չէ սիրտներս դող է ընկնում:

— Ո՛հ Աննա, ճշմարիտ որ շատ վախեցայ, ասաց սրտապնդուելով մայրը:

— Ի՞նչու վախեցայ, միթէ կատու չես տեսել. նա է որ շանգուտում է պատուանը, ասա եթէ չես հաւատում զնամ վարագոյնը բարձրացնեմ:

— Ա՛հ, չ'գնաս, անկարելի է:

— Ի՞նչու, մայրիկ, Բեն կայ:

— Մի գնա, մի գնա, ո՛հ, սիրտս չիթիւում է:

— Ի՛նչ, մայրիկ, դու շատ վախկոտ ես, ասաց Աննան և ինքն իրեն սիրտ տալով ուղեցաւ բարձրացնել վարագոյնը, բայց մի տեսակ ներքին զգացմունք, մի տեսակ անհրաժեշտ զօրութիւն նրան յետ կանգնեցրեց այդ մտադրութիւնից, Նա կանգնեց տեղն ու տեղը առանց վարագոյնին ձեռք տալու:

— Աննա, Աննա. քո մայրն է քեզ աղաչում, զոգուցիր այդ պատուանից: Աննան այս անգամ չ'լսեց մօրը և բարձրացրեց վարագոյնը:

Երկու վայրենի և արիւնաբոս աչքեր բևեռուած էին Աննայի վերայ:

Իննասահման խիստ քննութիւն, այն ժամանակ իրաւունք ունէիք ինձ դատաւարանի որովհետեւ ամենայն ինչ իմ ժամանակով խաղաղ անցաւ և ես չը կամենայիմ այլ ևս յուզել ժողովուրդը սիրտը. ուստի այս կէտի մասին հարեանցի անհարկով բաւականացայ:

Իսկ ինչ վերաբերում է ձեր խօսքերին թէ՛ «Մի քննութիւն արդարաւոր է հ. Խորեն վարդապետին» և «միւսը դեռ չէ աւարտվել» իսկ «մարդը արդէն պատժվում ու դատաւարութեամբ», պարտք եմ համարում առ այս յայտնել՝ որ չայր Խորենը, ո՛չ թէ իմ քննութեամբ, այլ խաղաղութեամբ է արդարացած համարվում . . .

Թէ դուք պ. Արծրունի եթէ բարեկամ էք Հայր Խորենին, խորհուրդ տուէք նրան խորին խոնարհութեամբ հնազանդվելու հոգև որ իշխանութեան արած կարգադրութեան, առանց յետաձգութեան, որ Հայր Խորենին ինքն էլ անշուշտ կ'ընդունէ: Եթէ ամենայն անձն, որ ընդ իշխանութեամբ է ի հնազանդութեան կացե՞ն:

Արեւտակէս աւագ քահ. Բէնքլեան:

Քահանայից ապահովութեան Յանձնաժողովը ստանալով մեծ տիկին Բախանդուրեանից մի հարկուր ռուբլի յօգուտ Տիֆլիսի հայ-հոգեւորականաց ապահովութեան գանձարանի, ի յիշատակ իւր հանգուցեալ ամուսնոյ—Գէորգ Բախանդուրեանի, յայտնում է իւր խորին շնորհակալութիւնը մեծ տիկնոջը:

ԲԱՅՈՒՆԻՑ մեզ գրում են. Մարտի 23-ին «Մարդ. Բնկ» դահլիճում մասնակցութեամբ պ. Քալանթարեանի, Գալստեանի, Գալթեանի, Պետրոսեանի և Իւզբախեանի կայացաւ երկրորդ դրականական երեկոյ հետեւեալ ծրագրով՝

Աննան ձիւ արձակեց և յետ յետ գնալով ընկաւ յատակի վերայ. մայրը վրայ վազեց օդնուր նրան, բայց հենց այդ միջոցին պատուանի ապակին ջարդ ու փշուր եղաւ և պատուանը շառաչմամբ բաց եղաւ:

Խոնաւ և հոգմը ողբալի գիպաւ: Աննային և հոգմը շունչալով օւնաց և տարածուեցաւ սենեկի ամեն անկիւններում:

— Օգնութիւն... կանչեց Աննան նուազ ձայնով:

— Ոչ մի ձայն, ապա թէ ոչ զուրկ կ'ըլլայ, ասաց մի մարդ:

Աննան աչքերը բարձրացրեց և տեսաւ իւր մօտ կանգնած մի ափսոսանք մարդու, որը մերկ սուրը օրօրում էր իւր գլխին:

— Օգնութիւն, գողեր են, պղուծ մայրը և ուղում էր յարձակուիլ յանդուգն աւազակի վերայ, որը օրօրում էր սուրը նորա աղջկայ գլխին, բայց հենց այդ միջոցին Աննայի մայրը զգաց սառն պողպատի հարուածը իւր գլխին, որը խաղցրեց նորա ձայնը Նա ընկաւ այդ հարուածից անշունչ և վարագոյն արկնը դուրս բղնեցաւ նորա վերաւոր գլխից և նորա շորերը ներկուեցան կարմիր գոյնով:

Աննան տեսաւ իւր մօր մահը. նա

1.) Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ և նորա պատմագիրը:

2.) Ժողովրդական կատակարաններ և երգիչներ:

3.) 6 ոտանաւոր Գամառ-Քաթիլայից:

4.) 2 ոտանաւոր Դանադիզեանից:

5.) Գեման (Գե) Լէմոնտովի:

6.) 1 ոտանաւոր Բաֆֆիից:

7.) Թաղիաղեանի աշխատութեանց ընդհանուր տեսութիւն:

Պ. Կարա-Մուրզան, իւր խմբով, դարձաւ մասնակցում էր երեկոյին—Հանգիստականներ թիւը այս անգամ աւելի շատ էր առաջին անգամուանից, Տեղերի գինը նոյն (փոքր) գներն էին:

Մարգրի և նրա լրագրործման մասին մենք հրաժարվում ենք առ այժմ որեւէ նկատողութիւն անել: Այլ ցանկանում ենք, որ այդ երեկոյնը Բաղուստ պարբերական կերպարանը ստանան, ինչպէս որ յայտն է տաժվում: Ամեն նոր գործ գերեւ չէ մեծ և փոքր թերութիւններէ, որոնք իրանք իրանց, ժամանակի ընթացքում կ'ուղղուին, երբ գործոյն ձեռնէրէցները սիրով, համեմատութեամբ գործեն, ինչպէս որ, բարեբաղդաբար, այդ անուս են Բագուի հայ գրական երեկոյնների յարգելի երիտասարդները:

Վերջին տարիները Կովկասը շատ հետաքրքրական է դարձել և յաճախ գալիս են գիտնականներ նորա հետազոտութեան համար զանազան կողմանէ, Նովոյէ Վրեմա լրագիրը հաղորդում է, որ ամառս ի միջի այլ գիտնականաց պ. Ի. Պ. Վոյնովը մտադիր է հետազոտել Կովկասը տեղագրական կողմից իսկ պ. Պաւլովսկին գիտաւորութիւն ունի ժողովուրդ գաղական սովորութիւնքը Կովկասեան ցեղերի: Յրանսիացի հնագէտ Լուի-Դիւ-Պլեսսեն կայցելէ Կովկաս հնագիտական հետազոտութեանց համար:

Այս ամառ, Ստաւրապոլի նահանգ գալու է հետազոտութեան համար Ս. Պետրոսեանի համալսարանի կանդիդատ Պաուսէքը, աշխարհագրական ընկերութեան յանձնարարութեամբ:

Գերբնական զօրութիւն գործ դրեց ազատուելու, բայց չկարողացաւ, օգնութիւն էր ուղում կանչել, բերանը փակ էր: Չորս-հինգ րոպէս ցզուլս դրահաւորած մարդիկ արդէն քրքրում էին տան ամեն անկիւնները: Նոքա արդէն լուս հասաքել էին բոլոր արծաթեղէն ու ոսկեղէնը և պարաստում էին դուրս գնալու:

— Ի՞նչ անենք այս գառնուկին, ասաց Աննային բռնողներից մէկը:

— Մորթի պատառնանեց մէկը և բարձրացրեց սուրը:

Մի մազաչափ տարածութիւն էր մնացել, որ Աննայի խնդր գլուխը պիտի բաժանուէր մարմնից, երբ մի զօրեղ ձեռք բռնեց սպանողին:

— Թող դրան, դա չ'պիտի մեռնի, ասաց նա:

— Ախր նա կարող է մեղ վերջը մահանել:

— Թող քեզ ասում են, ապա թէ ոչ գլուխը կը ջախջախեմ ասաց նա և հպարտութեամբ դէն մղելով աւազակին բռնեց Աննայի թիկից և ապա դառնալով դէպի ընկերները ասաց.

— Գնացէ՛ք, դուրս տարէ՛ք շուտով հաւաքած իրերը:

Աւազակները մի անկնթարթում դուրս տարան ամեն ինչ,— իսկ դու, շարունա-

Բուսակիյ Կուրիէր լրագիրը հաղորդում է, որ ծովային նախարարութեան մէջ քննվում է առաջարկութիւնը, իրաւա քաղաքում պատերազմական նաւահանգիստ կանգնելու մասին, որ պիտի լինի Կրոնշտադտի, Ռեվելի, Հելսինգֆորսի և Վերորգի առաջագահը, ձմեռային պատերազմների ժամանակ, որովհետեւ ձմեռը Ֆիննեան ծոցը սառնում է և Բալտիկ նաւատորմը չէ կարողանում Կրոնշտադտ դուրս գալ: Լեքսի վայր նաւահանգիստ աւելի հարաւ գրտանվելով և Բալտիկ ծովի ափին միշտ բանուկ է:

Մի քանի օր ջերմ եղանակ անելից յետ. մարտն էլի լուր բնաւորութիւնը ցոյց տուեց, ամառս 23-ից սկսաւ էլի ցուրտ եղանակ, ձնով և անձրևներով:

Նուսիկից Նոր-Գարին գրում են, որ այնտեղ շատ երիտասարդներ զոհ են գնում իրանց ծաղիկ հասակում ծերիչ և մահացուցիչ օնանակութիւն կոչուած ակտին: Պ. թղթակիցը հրաւիրում է այս հանգամանքի վերայ դատարարական, ուսուցիչների և ծնողաց ուշադրութիւնը:

Բաթումից Կովկազ լրագրին հաղորդում են, որ այնտեղ Նուրի լճի մօտ չլինում են քաղաքական պարտէզ, աշխատանքներն այս մասին շատ յաջող են և ապագայում Նուրի լճին իւր այգիով կը ներկայացնէ հոյակապ և դեղեցիկ զբօսատեղի:

ԲԱՅՈՒՆԻՑ գրում են. Բագուայ չրջակայքում արդէն գետինը կանաչել է. քաղաքի հասարակաց պարտէզների (թուղու երեք) ծառերից չառերը՝ նոյնպէս: — Կարմրուկ կոչուած հիւանդութիւնը բաւականին զոհեր է տանում մեր մանուկներից: Չոհվում են երբմն և չափահասներ:

Լսում ենք, որ Շամախոյ սրբ. Թեմակալ միջնորդած է հոգեւոր բաժնագոյն իշխանութեան առաջ Նուսիկ իւր

կեց աւազակապետը այժմ Աննային դառնալով,—եթէ մի ձայն, մի չուկ կը հանես մեր գնալուց յետոյ, ասա այս սրով զուրկ հարկուր կտար կանեմ, ասաց Սանդրոն և շողողացնելով սուրը Աննայի գլխին ինքն էլ դուրս գնաց:

Աննան ոչինչ չէր հասկանում թէ ինչ է կատարւում իւր շուրջը. նա ուղաւթափուած էր. նա ուղքի եկաւ շատ ուշ. այն ժամանակ էլ ոչ մի աւազակ չկար, նրանք չըպցել էին:

Մի ժամ առաջ անդորր և խաղաղ սենեակը այժմ արկնում էր ներկուած. նա, որ առաջ երջանկութեան, երջանկացնելու վերայ էր խօսում ուղաթափուած ընկած էր մի կողմը, իսկ նրա անշունչ մայրը յողում էր արեան լճակի մէջ... միմիայն, միմիայն պատի ժամացոյցն էր առաջնուայ նման չ'ընկնելով և երբեմն երբեմն գլխերային խոնաւ օդը և հողմը ներս մտնելով սենեակ ողորում էին թշուառների վերայ...

Երեկ երջանիկ, այսօր զգալի... Երեկ կենդանի այսօր ոպանուած... Որքան փոփոխութիւն...:

Բ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ.

(Կը շարունակուի)

